

Nytt lys over kjente personer

De siste par årene har nyheter om opprør, uro og borgerkrigsliknende tilstander stadig nådd oss. Den såkalte arabiske våren er så langt ikke blitt det vestlige medier forventet den skulle bli: innledningen på en demokratiseringsprosess i Midt-Østen. Tvert om, foreløpig står ulike grupper steilt mot hverandre. Hvordan det går, er det vanskelig å si noe om, bortsett fra at det vil bli betydelige endringer i de aktuelle landene. At endringer skjer gjennom opprør og kanskje borgerkrig, er i et historisk perspektiv nærmest en trivialisitet. Omfattende politiske og sosiale endringer så man begynnelsen på for 50-60 år siden til, også da på det afrikanske kontinent, men lenger sør og i øst enn i dag. Avviklingen av det gamle koloniveldet i Afrika gikk ikke smertefritt for seg. Det vet vi, og det gir artikkelen «Lucas Pkicheh – violent political Rebel or Christian spiritual Leader?» av førsteamanuensis Erling Lundeby ved Fjellhaug Internasjonale Høgskole et innblikk i. Artikkelen behandler et opprør som fant sted blant pokot-folket i Rift-dalen i den vestlige delen av Kenya i den tidlige fasen av kampen for et selvstendig Kenya. Det skjedde 24. april 1950, der Lucas ble drept sammen med tre hundre andre. I kjølvannet av opprøret ble langt flere arrestert, fengslet og på ulikt vis straffeforfulgt av den britiske kolonimakten. Britene for hardt frem, og metodene inngår som et kapittel i «bestialitetens historie». Nå handler ikke artikkelen om opprøret i og for seg, men om Lucas Pkicheh, som var sentral i det. Han var og regnes fremdeles som en kontroversiell person. Med sin artikkel ønsker Lundeby å bidra til diskusjonen og å kaste nytt lys over denne mannen, som blant annet også ble opphav til en afrikansk kirke.

Også førsteamanuensis i journalistikk, sinologen Ole Bjørn Rongen ved universitetet i Stavanger ønsker å kaste nytt lys over kjente personer. Han tar for seg Norges to første Kina-misjonærer, Anna Sofie Jakobsen og Sophie Reuter, som fra 1886 begge virket for China Inland Mission. De ble kjent for det norske folk gjennom den «halvdo-

kumentariske» boken *Pionerer i skjørt* av Harald Stene Dehlin, utgitt i 1985. Den ble lovprist og tatt i mot med åpne armer i pressen. Rongen har lest boken kritisk og dokumenterer i artikkelen «Dokumentar, diktning og plagiat» høyst problematiske sider ved fremstillingen hans. Han har særlig gått kildebruken etter i sømmene og finner blant annet at forfatteren har gjort bruk av materiale som ikke handler om de to biograferte. Dette har store konsekvenser for fortellingen, som dermed er uetterrettelig. Rongen mener at biografien om de to kvinnene må skrives om. Alt må "nullstilles" til før Stene Dehlins bok kom. Nye kilder finnes og må letes opp, og alle kjente kilder må analyseres på nytt. Rongens kritikk er grundig og bitende. På den måten blir artikkelen også et bidrag til den alminnelige diskusjonen om biografien som historisk sjanger, om kildebruk og forholdet mellom fiksjon og fakta i fremstillingen.

Professor Carl Fr. Wisløff er en teolog og kirkelig personlighet som har satt dype og brede spor etter seg i norsk kristenliv. Han var en av de viktigste bidragsytere under 1970-årenes stor misjonskonferanser ved Fjellhaug skoler i en tid da misjonsteologi var et opphetet tema internasjonalt. Debatten berørte også de kristelige studentmiljøer, og mange fant veien til Fjellhaug-konferansene. En av dem som mottok sterke inntrykk av Wisløff fra disse konferansene var førstelektor Egil Sjaastad ved Fjellhaug Internasjonale Høgskole. I artikkelen «En kurs å følge» retter han søkelyset mot tre av de områder der Wisløff hadde et særlig sterkt engasjement, nemlig økumenikk og misjon, spørsmålet om hva som var misjonens budskap og oppgave og forholdet mellom kirke og misjon.

Og til slutt: Det er liv i nordisk og europeisk misjonsforskning! I april 2014, utenfor Helsinki, arrangerer NIME (Nordic Institute for Missiology and Ecumenism) en europeisk konferanse over temaet «Penger og misjon» eller: «Mission and Money: Missions in the Context of Global Inequalities» – et viktig og aktuelt tema, som ikke har stått på missiologiens sakliste så altfor ofte. En av foredragsholderne er økonomiprofessor Magne Supphellen ved Handelshøgskolen i Bergen. Les annonsen bak i dette nummeret, og husk at det er mulig å delta uten paper. Det missiologiske forskningsmiljøet i Norden og Europa trenger hver mann og hver kvinne. Derfor: bli beriket selv – ved å delta, og berik andre ved å komme og være med i diskusjonen om og utviklingen av missiologifaget.

Kristin Norseth